

2 Internet ako prostredie pre kontraktáciu

Vybrané kľúčové slová:

Historické aspekty internetu, virtual identity, IT, Artificial Intelligence, „právo internetu“, hraničný určovateľ, globálnosť kyberpriestoru, ochrana osobných údajov

Odpovedať na jednoduchú otázku, či je možné na tomto mieste podať vyčerpávajúci prehľad o jednotlivých vývojových štádiách internetu chronologicky tak, ako ich do súčasného obdobia historické udalosti priniesli, neimplikuje nepochybne náročný problém. Takáto snaha by však bola neúčelná. Podstatnou skutočnosťou zostáva už takpovediac chronicky známa informácia, že medzisieť, ako sa občas dozvedáme z nešikovného prekladu slova internet, vznikala kontinuálne so samotným rozvojom ľudskej spoločnosti.

Je to predovšetkým oblasť IT, ktorá, ako sme zaiste zvyknutí i v súčasnosti, udržala si svoj prím na pomyselnéj špici technického i technologického rozvoja spoločnosti. Onen pokrok, ktorý bol iste spoločnosťou cieľavedome podporovaný a naďalej usmerňovaný, našiel svoj odraz (aj keď spočiatku nie všeobecne praktický) vo výmenných dátasietach americkej armády a vybraných vysokých školách a univerzitách v Spojených štátoch amerických, neskôr potom i v Európe. Negatívnou by bola odpoveď na otázku, či sa jednalo práve o ten internet, akého sme svedkami v súčasnej dobe. Slúžil, dá sa zjednodušene povedať, skôr ako funkčný, avšak rýchlo vo vývoji napredujúci prostriedok operatívnej výmeny či už vojenských, spravodajských alebo vedecko-akademických informácií. Ťažko by sa dnes hľadala asi nepopierateľná stopa o tom, či skutočne prvotným impulzom pre vznik nám v súčasnosti známeho internetu bol nápad študentov amerických univerzít spojiť počítače pre vedecké účely, alebo to bol toľko v tej dobe skloňovaný armádny výskum, ako čo najrýchlejšie a najefektívnejšie zaistiť výmenu potrebných dát¹. Uviesť historické nuansy je nevyhnutné pre pochopenie podstaty elektronických kontraktácií, procesu ich genézy a rovnako i pre ich *de lege ferenda* reguláciu.

V súčasnej dobe by bolo falošné nepripustiť pri hodnotení fenoménu internet viaceré superlatíva. V rovine praktického uvažovania sa dá práve uvedené konštatovanie demonštrovať i na multiplatformových možnostiach, ktoré internet ponúka. Prakticky sa teda nemusíme napríklad trápiť tým, akým spôsobom prejať v širšom zmysle slova svoju individualitu vo virtuálnom svete, ako efektívne komunikovať a vymieňať si svoje svedectvá

¹ Pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza termín internet, je nutné tento percipovať ako jeden z „odnoží“ či priestorovo definovaných sfér kyberpriestoru. Nemenej dôležité je v tejto súvislosti tiež pojednať krátkou poznámkou o jednotlivých historických momentoch, ktoré predstavovali v živote internetu značný obrat. Na konci roku 1969 vznikla prvá dátovo-výmenná sieť zvaná **ARPANET**. Spočiatku dokázala spojiť štyri americké univerzity (zaujímavé v tejto súvislosti je, prečo nie napr. ministerstvá či iné úrady tamojšej správy). ARPANET sa od svojho vzniku používal na iné účely ako bol stvorený. Vzhľadom na to, že bol využívaný predovšetkým vybranými vedcami, najobľúbenejšou témou sa stali diskusie. O tri roky neskôr mala sieť ARPANET už 37 uzlov, nasledujúci rok prekročila hranice USA a boli k nej postupne pridané (resp. pripojené) uzly v i v Európe (napr. v Nórsku a vo Veľkej Británii). Naďalej sa k nej pripájali podobné európske siete s názvami **EUNET** a **EARN**, japonská sieť **JUNET** a britská sieť **JANET**. Taktó rýchlym tempom rozvoja už tento projekt stratil svoj pôvodný zámer, a preto sa jeho originálna časť (ARPANET) odpojila a následne i zanikla. V skutočnosti však nezaničila v pravom zmysle slova, len sa premenovala na súčasný názov internet. Dostupné na WWW: <http://www.pripojisa.sk/historia-internetu/>.

s rôznymi inštitúciami, vybranými úradmi, obchodovať či podnikáť na internete *de facto* s čímkoľvek a s kýmkoľvek (pochopiteľne, za stálej existencie právnych bariér *de iure*), to všetko pod reálnou alebo tzv. virtuálnou identitou (virtual identity). Na strane druhej však platí, že z evolučného hľadiska právo ako spoločenský fenomén tak zásadným vývojom neprešlo. Dalo by sa dokonca povedať, že vo vnímateľnom čase a priestore zostáva konzistentné.

V žiadnom prípade nie je možné enumerovať taxatívny výpočet všetkých skutočných či potenciálnych možností, ktoré internet prostredníctvom svojej charakteristickej podstaty *sui generis* otvorene poskytuje či pre budúcnosť zatiaľ vzhľadom na rozsah ľudských vedomostí skrýva, alebo ktoré sú jeho imanentnou vlastnosťou. Takýto postup by ani nebol na mieste. Je zrejmým faktom, že tak ako oblasť IT, tak i internet, ako jej, dalo by sa povedať, obraz, sú mnohovravnými fenoménmi, ktoré sa pre svoju dynamickosť poznávajú, vysvetľujú a hodnotia nielen pre didaktické, ale i celkom praktické účely nezriedka veľmi ťažko. Ako exkurz k tejto problematike by sa dalo marginálne konštatovať, že i drvivá väčšina materiálov, viac či menej použiteľných pre právnik – IT špecialistu, leží v odborných článkoch, častokrát inojazyčného charakteru. Preto i relevantné pramene v Českej republike rovnako alebo veľmi podobne i v Slovenskej republike, sú do značnej miery v prípade niektorých odborných publikácií nepresné a rovnako i neaktuálne. Práve uvedené je na mieste hlavne vzhľadom na novo objavujúce sa fenomény kyberpriestoru. Druhou stránkou tohto neveselého konštatovania sú však obecné princípy a právne vety, ktoré boli celkom úspešne zakotvené v dobre známych publikáciách klasikov práva informačných a komunikačných technológií².

Ako bolo naznačené už vyššie, internet a IT sú pojmami právne i lingvisticky mnohostrunnými, v súčasnosti zástupnými dokonca i terminologicky pre množstvo „skutočností“. Na tomto mieste by sa tak dala kacírsky navodiť predstava, že právo ako také, právo ako spoločenský organizovaný systém noriem *sui generis* (rozumej právnych noriem), bude častokrát iba v rovine „bežca“ trieliaceho za už naštartovaným a dobre rozbehnutým vlakom IT vývoja. Dá sa zhrnúť, že azda iba Don Quixoteovský pohľad by dokázal odôvodniť postulát, že pre pestrú varietu životných situácií by bolo možné predvídať hypotézou a dispozíciou právnej normy univerzálne aplikovateľné riešenia. Takýto postup *ipso facto* možný nie je, a preto nie je práve uvedený postulát platný bezo zvyšku ani pre sféru počítačového práva. Tomuto prúdu myšlienok sa neubránil ani Prof. Bourgeois³, keď tvrdí, že právo ako také zvolilo správny prístup (tzv. *observe plus back-up*)⁴. Prof. Bourgeois ho vidí

² Napriek tomu, že každá selekcia naráža na „vadou“ subjektivity, do skupiny „*dramatis personae*“ je v tomto smere možné určite priradiť Prof. Smejkalu, Prof. Matesa, JUDr. Štědroňa či na brnenskej fakulte JUDr. R. Polčáka, Ph.D. a JUDr. D. Spáčilovú. Sociologickému rozmeru kyberpriestoru sa venuje JUDr. et Mgr. Martin Škop, Ph.D. Všetci práve uvedení extenzívne publikujú ako v renomovaných právnických časopisoch, tak i vo viacerých publikáciách orientovaných na počítačovú problematiku.

³ Prof. Jacques Bourgeois je jednou z ústredných postáv na Právnickej fakulte Universitéit Gent v Belgicku.

⁴ Tento prístup v stručnosti znamená, že právo je najskôr akýmsi tichým „vyčkávačom“ sledujúcim spoločenské procesy a až následne prichádza s iniciatívnou reguláciou. Tá má pôsobiť skôr ochránársky, podporne (*back-up*), ako revolučne zavádzaním nových a nových právnych inštitútov. Opačným spôsobom, teda ako opak prístupu *observe plus back-up*, by aj tak pravdepodobne právo nebolo schopné reagovať na dynamický vývoj v prostredí IT. Táto predstava tak plne odpovedá prúdu myslenia právneho realizmu.

predovšetkým v tom, že právo ako spoločenský element umožnilo novým technológiám vzniknúť, na čo po rozumnej dobe a vyhodnotení možných pozitív a negatív zareagovalo adekvátnou legislatívou. S týmto názorom sa dá z hľadiska aposteriórneho skúmania stotožniť, ba čo viac, *pro futuro* bude takýto spôsob nazerania na právnu aprobáciu novovzniknutejších situácií právnej praxe nesporne žiaduci.

V súvislosti s vyššie uvedeným je na mieste tiež poznamenať, že právna „neorganizovanosť“ (nie „neorganizovateľnosť“) samotného práva IT, rozumej rovnako i toho práva, ktoré sa už tradične snaží o reguláciu tohto zatiaľ stále nepreskúmaného „odvetvia“, by znamenala do určitej miery formu rezignácie spoločnosti na správny chod jednej z jej vitálnych častí, čo je, nepochybne posudzované majoritou spoločnosti ako sociologicky, politicky a predovšetkým právne neprípustné. Analýza tejto problematiky skutočne zasahuje až do sféry sociologickej. Z tohto dôvodu a tiež pre značný odvetvový presah nie je možné touto staťou generálne postihnúť všetky predstaviteľné inštitucionálne interakcie. Kľúčové otázky, ktoré vo sfére práva informačných a komunikačných technológií akcentovali, resp. kontinuálne rezonujú si však svoje miesto na analýzu nesporne zasluhujú⁵.

Jednou z tých najzásadnejších v prípade pojmovej *in concreto* analýzy vybraných otázok zjednávania zmlúv, je problematika tzv. medzinárodného prvku, ktorý sa, nielen v prípade zmlúv či samotnej kontraktácie, ale vo všeobecnosti na sieti (rozumej databázovú či internetovú sieť) opakovane vyskytuje. Ten priamo súvisí s toľko diskutovanou otázkou jurisdikcie. Tejto problematike je pre prehľadnosť venovaná zvláštna kapitola tejto práce. Akcentujúcou otázkou je rovnako i sféra duševného vlastníctva a taktiež súťažného práva. Spolu s ďalšími skúmanými okruhmi práva IT tvoria spojené nádoby, ktoré sa v mnohých prípadoch dajú skúmať separátne iba zriedkakedy. O to komplikovanejšia je každá analýza snažiaca sa aspoň čiastočne postihnúť príslušné definiendum.

Právne častokrát spornou otázkou v týchto intenciách býva tiež správne a vhodné nastavenie štandardu ochrany osobných údajov. V tejto rovine sa v podstate v prípade ICT práva, veľmi simplifikovane povedané, stretávajú ústavné práva na ochranu osobnosti jednotlivca či virtuálnej identity (viď vyššie) na strane jednej a ústavné práva napr. na ochranu majetku na strane druhej. Praktické skúsenosti nasvedčujú skutočnosti, že sa v tejto súvislosti najčastejšie objavuje terminologický aparát inštruovaný predovšetkým právnymi pojmami ako „účel“ či „rozsah“ – a to predovšetkým v relácii použitia osobných údajov. Otázka vyváženia býva v konkrétnom prípade eminentnej dôležitosti. Ako zabezpečiť bezpečne prístup vybraným subjektom k vybraným informáciám, ako silne protekcionistický prístup namodelovať, aby bolo právo na informácie a slobodný prístup k nim uplatnené v kontraste s ich ochranou „krytou“ právom na súkromie atď. je len krátkym výťahom

⁵ Bez pozornosti nie je ani publikácia antologického formátu washingtonskej profesorky **Jane K. Winn**, ktorá načrtáva viaceré momenty súčasných východísk kyberpriestoru, potenciálne riešenia konfliktov, ktoré v tomto smere vznikajú a rovnako ponúka i pohľad na súvisiace technické štandardy, ktoré musia byť pre naplnenie účelu a zmyslu virtuálneho kyberpriestoru splnené. K tomu viď bližšie Winn, J.K. *Emerging Issues in Electronic Contracting, Technical Standards and Law Reform*. Unif. L.Rev. 2002-2003, str. 699-711. Dostupné z: http://www.law.washington.edu/Directory/docs/Winn/Emerging_Issues_in_Electronic_Contracting.pdf

z množstva problémov, s ktorými internet (predovšetkým tak internetové databázy či komunitné servery⁶) zápasili a pravdepodobne do budúcnosti ešte i zápasit' budú. Všetky tieto uvedené faktory a z pochopiteľného hľadiska i mnohé ďalšie reflektujú povahu vzájomného kontrakčného pomeru pri tvorbe a uzatváraní zmlúv.

Ako bolo predstreté vyššie, otázka tzv. virtuálnych identít je i v prostredí IT fenoménom *sui generis*. V tejto línii by sa v úvahách dalo nesporne pokračovať ďalej, pričom teleologický aspekt by s najväčšou pravdepodobnosťou znamenal fundamentálny regulatív. Pre elektronickú kontraktáciu je významné, že sa na poli internetu nestretávame so skutočnými (rozumej reálnymi – fyzickými), ale umelými bytosťami (anglicky sa termín často v odbornej literatúre objavuje pod označením „*artificial being*“ či „*artificial personality*“). Prakticky teda môžeme realizovať obchod, nákup či predaj rôznych tovarov a služieb ako napr. Tomáš Ščerba, avšak na sieti budeme vystupovať pod prezývkou či identitou (anglicky tiež pod tzv. „nickom“) „obchodník“. Dalo by sa predpokladať, že v dnešnej dobe determinovanej technikou je obchodnému partnerovi vo svojej podstate v zásade jedno, či je jeho kontrahentom napr. Tomáš Ščerba, osoba s označením „obchodník“ alebo Jozef Mak⁷. Dôležité však je, že si druhá strana kontraktu plní všetky záväzky z neho pre ňu takto vyplývajúce. Bude teda s najväčšou pravdepodobnosťou okrem iného nástojiť na tom, aby za svoje plnenie primárne obdržal adekvátnu – partnermi zjednanú – protihodnotu⁸. Na túto problematiku však tiež nie je možné nazerať výhradne *largo sensu*, keď virtuálna identita býva „prelomená“ napr. v prípadoch web formulárov pre objednávanie služieb a rôznych výrobkov, ktoré typicky v grafickom poli označenom hviezdíčkou – nutné vyplniť, určujú požiadavku na uvedenie mena i priezviska zákazníka (rozumej napr. obchodníka).

V neposlednom rade je na mieste uviesť k vyššie analyzovanej problematike i heslovite poznámku ku globálnosti internetu. Táto otázka býva na škodu veci nezriedka sprofanovaná. Pre pochopenie zmyslu fungovania elektronických kontraktácií je však potrebné venovať tomuto aspektu i z praktických dôvodov pozornosť. Aj na základe tejto skutočnosti je

⁶ K jedným z najvýznamnejších je možné zaradiť napr. portál Facebook (v súčasnosti už dostupný i v českej jazykovej verzii). V tomto smere sa v súčasnosti objavuje ďalší praktický problém, a síce proces **indexácie a následného vyhľadávania** v týchto komunitných serveroch. Z právne teoretického hľadiska nie je bez významu ani to, aké **externality** môže vyvolať prehnané úsilie najväčších hráčov virtuálneho sveta o preniknutie do sféry osobných údajov a ďalších dát práve na úrovni komunitných serverov. Na tento vývoj bude nevyhnutné reagovať následne veľmi kriticky a nepochybne pomocou metodologického aparátu právneho realizmu.

⁷ **Jozef Mak** je literárnou postavou z rovnomenného diela slovenského autora Jozefa Cígera Hronského. Použijúc tento obrat sa má v slovenčine metonymicky na myslí pomenovanie tzv. „*človeka milión*“. Pri užití tohto výrazu potom nezáleží na presnom určení takejto osoby, skôr ide o fakt, že postava existuje, a nemá výslovne zvláštnosti, ktoré by ju nejakým spôsobom diferencovali od okolia, v ktorom sa pohybuje.

⁸ Takzvaná **protihodnota** sa v anglo-americkej doktríne rule of law (mimočodom presadivšia sa i v práve belgickom) označuje jednoducho výrazom **consideration**. Tento termín stručne povedané predostiera, že akceptant pri prijatí ponuky na uzavretie zmluvy sľubuje protihodnotu k jemu ponúkanému predmetu príslušnej dohody. Consideration preto musí reálne a preukázateľne existovať a musí mať svoju určitú, napr. finančne vyčísliteľnú hodnotu (nemusi byť zhodná ani primeraná hodnota ponúkaného – z praxe však platí, že strany sa snažia o plné rešpektovanie princípu tzv. *laesia enormis*). Ak consideration nebude poskytnuté, zmluva následne vôbec nevznikne. V anglickom práve preto niektoré bezodplatné vzťahy (typicky napr. inštitút darovania, resp. trust atď.) nepatria medzi tradičné európskou civilistikou chápané zmluvy, nakoľko v nich chýba onen prvok (reciprocity) vzájomnosti meniaci dohodu na zmluvu. Z angličtiny teda typicky „*agreement*“ na „*contract*“.

globálnosti internetu venovaná zvláštna kapitola – predovšetkým skúmajúca jurisdikciu na internete. Na tomto mieste je možné načrtnúť niekoľko zaujímavých momentov. Spočiatku by bolo možné nadobudnúť dojem, že ide charakterom o rýdzo deklaratívnu proklamáciu, že tzv. celosvetovosť je *conditio sine qua non* internetu ako globálnej siete. Pri bližšom pohľade na danú vec však zistíme, že tomu tak nie je. Dá sa totiž dôvodiť, že globálnosť je pre právo informačných a komunikačných technológií jedným z určujúcich príznačných atribútov a inštruujúcim determinantom. Najlepšie je túto skutočnosť vypovedať príkladom:

Zástupca maďarskej spoločnosti ABC si objednal z pracovnej stanice internetovej kaviarne v Českej republike nový LCD monitor z elektro on-line obchodu s doménou.com, prevádzkovaného Gibraltarskou spoločnosťou majúcou miesto podnikania v Českej republike. (V tejto situácii je možné ako irelevantný fakt považovať skutočnosť, že spoločnosť ABC je registrovanou obchodnou spoločnosťou v Maďarsku majúcou organizačnú zložku v Českej republike).

Rovnako dobre predstaviteľné sú i ďaleko komplikovanejšie situácie. Je evidentné, že takýchto či iných podobných jednaní vzniká na internete každý deň v čase nepreberné množstvo. Málokto si však možno v celom tomto procese uvedomí, na akej globálnej „pozícii“ ten-ktorý konkrétny prípad či transakcia spočíva. Preto až smiešne by vyznel publikovaný názor⁹ presadzujúci tzv. „laissez faire“ prístup k právnemu aprobovaniu jednotlivých elementov internetu – niekedy dokonca chápanému aj ako „džungľa“¹⁰.

Odôvodniteľný je tiež názor, že globálnosť internetu si vyžadovala a do budúcnosti nesporne vyžadovať bude i určitý stupeň právnej ingerencie, a to ako zo strany štátu (autoritatívna ingerencia), tak určite i zo strany viacerých medzinárodných spoločenstiev. Typicky je možné hovoriť o Svetovej obchodnej organizácii, Organizácii Spojených národov či v našom prostredí i o Európskych spoločenstvách. Rovnako polemický názor s tzv. „law free space“ zástancami (teda subjektmi odmietajúcimi rigidnú právnu reguláciu v prostredí internetu) vyslovil i Prof. Zsolt Balogh¹¹ na svojej prednáške počas Letnej školy počítačového práva na PrF v Brne v júli 2006.

V súvislosti vyššie uvedeného tiež patrí uviesť, že je nepopierateľnou skutočnosťou, že je možné napísať publikáciu v rozsahu tisícov strán o tom, v akých konkrétnych kontúrach by sa počítačové právoobecne a predovšetkým tzv. právo internetu malo uberať. Takéto úvahy však ďaleko presahujú možnosti textu tejto práce.

⁹ Pre takto charakterizované prístupy a takto štrukturovanú analýzu ich koreňov je možné odkázať napríklad na osobnosti ako **Howard Jacob Karger** a **David Stoesz**. Tí sa tomuto ponímaniu venujú predovšetkým v jednej z najdôležitejších amerických publikácií o internete, prístupe k jeho skúmaniu a súvisiacich otázkach sociálneho zabezpečenia. V ďalšom vid' Karger, J.H. – Stoesz, D. *American Social Welfare Policy: A Pluralist Approach*. New Jersey: vydavateľstvo Longman, 1997, str. 12 a nasl.

¹⁰ Komplexnejší pohľad na vec spracováva vo svojej dizertačnej práci **JUDr. Radim Polčák, Ph.D.** Pre ďalšie informácie vid' Polčák, R. *Normatívni regulácie soutěže v prostředí informačních sítí*. Brno, 2006, str. 3

¹¹ **Prof. Zsolt Balogh** je vedúcim katedry *Institution of Information and Communications Technology Law.*, kde sa zaujíma predovšetkým o ochranu dát v kyberpriestore a publikuje i v oblasti boja proti počítačovej kriminalite. Vid' napr. Balogh, Z. *Information technology in law in Hungary* In.: *Law Technology Journal* (Nagy-Britannia) Volume 3, Number 1, 1993. October. Coventry. 1993, str. 40-44.

Vo svetle vyššie uvedených úvah nie je možné obísť skutočnosť, že na rôznych miestach tejto práce spomínaná komplexnosť a predovšetkým tiež mnohovýrazovosť internetu, resp. IT práva našla v práve svoju relatívne monolitnú reflexiu. Sú ňou masy práva vznikajúce, pro futuro vzniknulé, alebo prosto už vzniknuté, a to na rôznych stupňoch jednotlivých právotvorných orgánov. Tento pohľad je pochopiteľne veľmi zjednodušený a na takýto sa naň je nutné i pozerat'. Platí však, že v tejto súvislosti môžeme hovoriť predovšetkým o:

- právotvorbe majúcej svoj pôvod v činnosti medzinárodných organizácií,
- právotvorbe majúcej svoj pôvod v činnosti Európskych spoločenstiev,
- právotvorbe na národnej úrovni, teda českej právotvorbe.

I keď je veľmi jednoduché argumentovať proti takémuto schematickému členeniu, je predsa len krokom vpred, že máme v súčasnej dobe vôbec možnosť takéto členenie uviesť a ďalej podrobovať i metodologickej analýze. Nie je to tak dávno (a s ohľadom na niekoľko stoviek rokov dlhú históriu práva sa dokonca táto skutočnosť ešte viac relativizuje), keď právo regulujúce vzťahy na internete a rovnako i internet samotný temer neexistovalo, pokiaľ vôbec. Jednotlivé svetové štáty (predovšetkým rozvinuté mocnosti) ako by si toto právo iba prehadzovali, majúc na pamäti čo najrýchlejšie preplávanie medzi Scyllou a Charybdou, sami nemajúc dostatok schopností (či odhodlaní) ho adekvátne postihnúť a ďalej pomocou neho upravovať jednotlivé do úvahy prináležiace vzťahy. Dá sa iba nedôkazne polemizovať, že tento postup bol spôsobený onou eminentne globálnou podstatu fenoménu internet – v postupe času vyvinuvšom svojím charakterom do celosvetového prepojenia. Všetky tieto parciálne elementy jednoznačne determinujú charakter súčasného ponímania elektronických kontraktácií.

Berúc do úvahy práve uvedené, je možné v krátkosti záverom uviesť, že to boli práve viaceré technické normy (napr. tzv. RFC (skratka z Request for Comments)¹²), učinivšie celkom iste predpoklad pre následný vznik a mohutný rozvoj komplexnej legislatívy smerom k elektronickým zmluvám.

podrobnejšie informácie je možné odkázať napr. na informácie dostupné na web stránke pod odkazom <http://www.rfc-editor.org/rfc.html>

¹² Tzv. RFC (alebo tiež **Request for Comments**) predstavujú súbor dokumentov, prostredníctvom ktorých sa zachytávajú a konečne i zverejňujú vybrané štandardy Internetu, spolu s niektorými návrhmi takýchto štandardov a rovnako poskytujú živnú pôdu i pre obecné odsúhlasené a technicky a právne využiteľné myšlienky. Tieto dokumenty štandardne poskytujú najpresnejšie informácie napr. o elektronickej pošte, formáte správ, softwarových či hardwarových protokoloch atď. tento systém nie je pasívny, pretože o pravidelné zverejňovanie štandardov a ich aktualizáciu sa starajú vybrané skupiny World Wide Web Konsorcia. Pre podrobnejšie informácie je možné odkázať napr. na informácie dostupné na web stránke pod odkazom <http://www.rfc-editor.org/rfc.html>